

Luonnonsuojelulailla rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvausmenettelyn ja ennaltaehkäisyn lainsäädäntöä valmistelevan hankkeen ohjausryhmä

Aika: Keskiviikko 24.10.2018, klo 10.00-12.00

Paikka: Ympäristöministeriö, Aleksanterinkatu 7, kokoustila Pankkisali

Osallistujat: Sini Wallenius	maa- ja metsätalousministeriö
Armi Liinamaa	valtionvarainministeriö
Mika Pirinen	Pohjois-Karjalan ELY-keskus, skype
Minna Mättö	Kuntaliitto
Markku Mikkola-Roos	Suomen ympäristökeskus
Anna-Rosa Asikainen	Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
Teemu Simenius	Suomen metsästäjäliitto
Bernt Nordman	Natur och Miljö
Teemu Lehtiniemi	Bird Life
Raija-Leena Ojanen	WWF Suomi
Petri Knaapinen	Uudenmaan ELY-keskus
Mikaela Strömberg-Schalin	SLC rf
Irja Skytén-Suominen	Suomen Kalankasvattajaliitto ry
Anne Ollila	Paliskuntain yhdistys
Teemu Lehtiniemi	Bird Life
Raija-Leena Ojanen	WWF Suomi
Ari Niiranen, pj	ympäristöministeriö
Johanna Korpi	ympäristöministeriö
Mikko Kuusinen	ympäristöministeriö, poistui 10.45
Hanne Lohilahti, siht.	ympäristöministeriö

Asiantuntijat: Yrjö Lankinen	Savon Taimen Oy
Jani Virtanen	Jyväskylän yliopisto
Marko Jäntti	Jyväskylän yliopiston

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja totesi, että kokouksen pääaiheena ovat kalatalousvahingot.

2. Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin kokouksen asialista.

3. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

4. Käytännön kokemuksia kalatalousvahingoista ja avustusmenettelyä koskevia kehittämis ehdotuksia

Toimitusjohtaja Yrjö Lankinen Savon Taimen Oy:stä kertoi, että Savon Taimen Oy:n ensimmäinen laitos perustettiin Rautalammille vuonna 1967 ja tällä hetkellä yhtiöllä on yli 13 viljely-yksikköä. Laitokset ja niiden läheisyydessä sijaitsevat virtavedet kokoavat lintuja erityisesti muutonaikoina.

Avustusmenettelyä koskevat Yrjö Lankisen esityksen kehittämisehdotukset liittyivät korkeampaan korvaustasoon, poikkeuslupamenettelyiden sujuvoittamiseen sekä mahdollisuuteen hakea avustusta ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin.

5. Kalatalousvahingot ja vahinkojen ennaltaehkäisy

Jani Virtanen ja Marko Jäntti Jyväskylän yliopiston, bio- ja ympäristötieteiden laitokselta kertoivat käynnissä olevasta tutkimuksesta, jossa selvitetään seuraavia kysymyksiä:

- vahinkojen määrä kalanviljelylaitoksilla,
- vahinkoa aiheuttavat lintulajit,
- käytettävissä olevat vahinkojen ennaltaehkäisymenetelmät ja niiden testaaminen,
- viljeltyjen kalojen merkitys kalasääsken ravinnossa.

Tutkimus on rajattu koskemaan ainoastaan sisävesilaitoksia.

Sekä Lankisen että Virtasen ja Jäntin alustusten johdosta käyty keskustelu:

- Vahinkojen ennaltaehkäisy edellyttää yleensä useiden menetelmien rinnakkaista käyttöä.
- Vesisuihkun, dronen ja laserin etuna on, että käyttö voidaan automatisoida ja käyttää silloin, kun laitoksella ei ole ihmisiä.
- Vesisuihkua ei ole käytännössä onnistuttu saamaan kattavaksi, haittaa työntekoa.
- Meluhaittaa ympäristölle ei saa aiheutua.
- Sääksen kalastusta on mahdollista ohjata kalanviljelylaitosten läheisyyteen sijoitetuille alueille, joihin on koottu roskakalaa. Tällaisilla kohteilla on toteutettu myös matkailutoimintaa sijoittamalla alueille valokuvauskojuja, joita vuokrataan saalistavien sääksien valokuvaamiseen. Tällä voidaan kompensoida sääksien aiheuttamia taloudellisia vahinkoja.
- Roskakala-allaskokeilun teho oli hyvä silloin, kun muita altaita suojataan. Jos roskakala-allas on ilman muita altaita, vaikutus on heikko.
- Koska ulkopuolisia ei voida päästää laitosalueelle, roskakala-altaat tulisi sijoittaa kauemmaksi viljelyaltaista.
- Ennaltaehkäisevistä menetelmistä aiheutuvat kustannukset?
 - laser 10 000 dollaria, käsilaser pari sataa dollaria, drone muutama sata euroa
 - verkkojen asentamisen työkustannukset isompia kuin verkkojen hankintahinnat
- Vahinkojen ehkäisemiseen käytetyt investoinnit vs. yritystoimintaan kuuluva normaali riskienhallinta?
- Voidaanko yhden tai useamman väli-isännän kautta loisen aiheuttamia vahinkoja pitää suorina/välittöminä vahinkoina?
- Verkkokassilaitokset pystytään suojaamaan vahingoilta paremmin kuin altaat.

6. Luonnonsuojelulailla rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvausmenettelyn ja ennaltaehkäisyn lainsäädäntöä valmisteleavan hankkeen loppuraportin alustava rakenne

Käyty keskustelu:

- Avustusmenettelyn nykytilan yhteydessä kuvataan riistavahinkolain menettelyt
- Lisätään raporttiin ohjausryhmän kuulemat asiantuntijat, Parikkalan käynti sekä lähdeluettelo
- Loppuraportissa esitettävissä näkemyksissä ei välttämättä tarvitse pidättäytyä valtioneuvoston päätösten mahdollistamissa puitteissa.

- Todetaan poikkeusluvan merkitys ennaltaehkäisevien keinojen käytössä. Loppuraportissa on lisäksi hyvä kuvata avustusten ja poikkeuslupien yhteys nykytilanteessa. Tulevan avustusjärjestelmän ei tulisi kannustaa poikkeuslupien hakemiseen, eikä avustusten myöntämisen edellytykseksi tulisi asettaa poikkeusluvan hakemista.

7. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

8. Seuraava kokous

- keskiviikko 12.12.2018 klo 10.00-12.00
- YM, Aleksanterinkatu 7, Pankkisali
- aiheena porotalousvahingot ja erityisesti merikotkan merkitys porotalousvahinkojen aiheuttajana.

Tammi- ja helmikuun kokoukset:

- ti 22.1.2019 klo 10.00-12.00, Sisäministeriö, neuvottelutila Aleksanteri
- ti 26.2.2019 klo 10.00-12.00, Sisäministeriö, neuvottelutila Aleksanteri

9. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 11.35.